

Fehértó története

Fehértó Győr-Moson-Sopron megye szívében, Győrtől 26 kilométerre a Hanság peremén helyezkedik. A Győrt Sopronnal összekötő főközlekedési úttól kb. 10 kilométerre. Északról Tárnokréti, keletről Györsövényház, délről Kóny, nyugatról pedig Markotabödöge határolja. A Hanságnak ezt a délkeleti részét Tóköznek nevezik. A település szerkezetét a Tóköz vizenyős, mélyebb területeiből szigetként kiemelkedő domb formája határozta meg.

A falu területe 1138 hektár és 1740 m², melyből belterület 79 ha 634 m² külterületből művelés alatt lévő terület 651 ha 6171 m², tájvédelemben kivett terület 407 ha 4935 m² (Fertő-Hanság Nemzeti Park kezelésében).

Fehértóról első említést 1368-ból olvashatunk. Előtte a feltevések szerint egy Újfalu nevű község feküdt a mai falu területén. A község jó része a Mórchidaiak birtokai közé tartozott. Ugyanakkor tájt Mátyás király az Enyingi Török családnak ítelt itt egy részbirtokot, amelyet az utóbbiak még a XVI. század első harmadában is birtokoltak. A település minden valószínűség szerint a pogány dúlások következtében pusztult el, mégpedig a török hadjáratok kezdetén. Az elpusztult helység területe idővel beolvadt a környező fehértói és kónyi határba és néptelenné vált, táján semmiféle nyom nem maradt az utódokra, amely hirdetné az egykor letűnt Újfalu emlékét.

Fehértó lakosai mindig színi magyarok voltak, és római katolikus vallásúak, egypár zsidó kivételével. A községben fennálló Római Katolikus Templom 1742-ben épült, mely történelmi nevezetesség - műemlékként nyilvántartott - a kertjében álló szintén műemlék "Mária" szoborral együtt. A templom egyedi oltárral rendelkezik.

A falu a XIV. század végétől 1848-ig úrbéres község volt. Mindig Győr vármegyéhez tartozott, földbirtokos ura a győri káptalan volt. Földje nem volt a legtermékenyebb, lakóinak éppen csak hogy megélhetést nyújtott. Valamikor a marha- és lótenyésztésről volt híres, később jól jövedelmezett a lakosságnak a nagymérvű nádtermelés, és mesterséges haltenyésztés, ugyanis a község határában 132 ha területen tó terült el nádassal. Jelenleg ez a terület a növény- és állatvilág gazdasága miatt a Fertő-Hanság Nemzeti Park kezelésében "Szigorúan védett" terület, a körülötte levő egyéb területekkel.

A községtől északkeletre található a Fehér-tó Magyarország egyik féltett természeti kincse. Az ország kiemelkedően fontos madárvédelmi, vonulási, fészkelési területe. Az egykor kiterjedt Hanság-Fertő vadvíz ország és mocsárvilágának napjainkig fennmaradt, a múltat idéző színfoltja Fehértó. A táj jellegzetességei a kiszáradó láprétek, mocsárrétek, kiterjedt nádasok, bokorfüzesek és füzesek, valamint a nyílt víztükör. Tájéképileg, továbbá ritka természeti értékei, védett növény- és állatvilága folytán a Fertő-Hansági Nemzeti Park egyik fokozottan védett területe.